

AVTALE OM IMPLEMENTERING AV DEN SKOLEOMFATTENDE MODELLEN POSITIV ATFERD, STØTTENDE LÆRINGSMILJØ OG SAMHANDLING (PALS)

Denne intensjonsavtalen er inngått mellom:

(1) **Nasjonalt utviklingssenter for barn og unge**, med registrert adresse i Essendropsgate 3, PB 7053 Majorstuen, NO-0306 Oslo, Org. nummer 985 638 187, heretter referert til som "**NUBU**",

(2) _____ kommune _____, postadresse heretter referert til som (*navn*) kommune.

Rammebetingelse

Positiv atferd, støttende læringsmiljøer og samhandling (PALS) er varemerkebeskyttet hos Patentstyret. (*Navn*) kommune forplikter seg til å følge de krav og hensikter som framgår i "Bestemmelser om bruk", som er innarbeidet i denne avtalen.

1 Definisjoner

Med mindre annet framkommer spesifikt under punktene i denne avtalen, skal de følgende ord og uttrykk forståes som følger:

<i>PALS</i>	står for Positiv atferd, støttende læringsmiljø og samhandling. Det er en skoleomfattende modell rettet mot tre intervensjonsnivåer; universelt, selektert og indikert nivå. Det omfatter alle skolens elever og ansatte.
<i>Implementering</i>	er de aktiviteter og handlinger som kommunen og NUBU sammen gjennomfører i forberedelsen, innføringen og driften/videreføringen av PALS-modellen.
<i>Oppstartsmøte</i>	er det møtet som avtaler omfanget av implementeringen og hvor avtalen gjennomgås. Det er her blant annet antall skoler og veiledere konkretiseres og de praktiske rammene for implementeringen avtales.
<i>Revisjonsmøte</i>	er et møte der implementeringsvirksomheten evalueres etter 3 år. Denne avtalen og «Bestemmelser om bruk» gjennomgås. Kvalitetskravene for implementering (implementeringsgrad) gjennomgås og danner grunnlag for forlengelse av avtalen. Revisjonsmøter kan og avholdes i løpet av tre-årsperioden om det ønskes endringer i avtalen eller at kvalitetskravene eller bestemmelser om bruk endres eller ikke oppfylles.

2 Innledning

NUBU har som hovedmål å styrke og støtte familiens, barnets og ungdommens utviklingsmuligheter. Dette innebærer å forebygge og redusere alvorlig problematferd og styrke psykososial utvikling og sosial kompetanse. NUBU utvikler, implementerer, kvalitetssikrer og evaluerer evidensbaserte tiltak rettet mot barn og unge, foreldre, familier, barnehager og skoler. Senteret har ansvar for implementering, videreføring, kvalitetssikring og videreutvikling av PALS-modellen.

2.1 Målsetting

Det overordnede målet med intensjonsavtalen mellom (*navn på kommune*)... og NUBU, er å etablere en ramme for samarbeid og felles forståelse for forpliktelsene knyttet til implementeringen av PALS i de aktuelle skolene som er nevnt i denne avtalen samt i opplæring av kommunale PALS-veiledere der denne avtalen også omfatter slik opplæring.

2.2 Omfang

Avtalen omfatter (*navn på kommune*)s... skoler som implementerer PALS fra høsten 2018/2019. Avtalen skrives for tre år av gangen, med sikte på og intensjon om forlengelse etter denne perioden.

Denne avtalen omfatter følgende

Skoler:

1. (Navn)
2. (Navn)

Veileder(e):

1. (Navn)

Dersom kommunen ønsker å implementere PALS på flere skoler i kommunen enn de som det er avtalt for her, eller lære opp flere veiledere, må dette meldes inn til NUBU ved å sende søknad om å bli PALS-skole eller veileder (søknadsskjema finnes på <http://www.nubu.no/bli-pals-skole/category1058.html>).

2.3 Oppsigelse

Begge parter kan med fire måneders varsel si opp avtalen om implementering av PALS. I forbindelse med en oppsigelse skal det gjennomføres et møte der det avtales hvordan partenes forpliktelser i avtalen skal avvikles.

3 Nærmere om implementeringen

3.1 Skoler – opplæring og vedlikeholdsveiledning i nettverksgruppe

Det er utformet egne kriterier for skolens deltakelse i implementeringen av PALS (Vedlagt denne avtalen).

Opplæringen er avhengig av god oppslutning blant personalet på skolen, skolens ledelse og at det er gitt informasjon til foreldre/foresatte. Det forutsettes at rektor/skolens ledelse aktivt deltar i skolens PALS-team og legger til rette for kontinuitet i arbeidet med PALS. Skolene må avsette nødvendige ressurser i henhold til vedlagt implementeringsplanen for PALS.

3.2 Implementering

Implementeringen av PALS gjennomføres i to moduler. Den enkelte skole må påregne 3-5 års innsats før den oppnår tilfredsstillende implementering av den skoleomfattende tiltaksmodellen. Opplæringen i skolen skjer gjennom et implementeringsteam (PALS-team) som består av representanter fra skolens ledelse, ansatte i skole og SFO, foreldre og PP-tjenesten. Dette teamet har ansvar for implementeringen på egen skole og skal koordinere og drive utviklingsarbeidet i henhold til tiltaksmodellens prinsipper.

Den enkelte skole blir gitt opplæring i modul 1 gjennom ca. ett år av en PALS-veileder. Opplæring i modul 1 foregår i møter med skolens implementeringsteam som igjen gir opplæring til skolens ansatte i månedlige personal- og trinnteammøter. Skolens elever inkluderes i det løpende arbeidet med implementeringen av modul 1. Høy implementeringsgrad for modul 1 er grunnleggende for både å sikre skolen vedvarende forebyggende innsats og utbytte av opplæringen i modul 2.

Modul 2 tilbys skoler som har tilfredsstillende implementeringsgrad (f.eks. > 80% ”Sjekkliste A –de ansattes egenvurdering”) for modul 1 og har data som indikerer behov for selekterte eller indikerte tiltak. Opplæring i modul 2 gjennomføres fortrinnsvis i nettverksgrupper av flere skolers PALS-team ledet av PALS-veileder.

Etter endt opplæring følges skolene opp gjennom veiledning i kommunal/regional nettverksgruppe med flere andre skolers PALS-team for å opprettholde og videreutvikle skolens kompetanse. Nettverksgruppene ledes av PALS-veileder.

3.3 PP-tjenesten/annen veiledningstjeneste – opplæring og vedlikeholdsveiledning

Det er en forutsetning at skolen(e) får opplæring/veiledning av en PALS-veileder som fortrinnsvis skal rekrutteres fra kommunal/interkommunal PP-tjeneste, alternativt en annen tjeneste med veilederkompetanse.

Kommunen/PP-tjenesten må avsette nødvendig tid og ressurser til opplæring og veiledning av PALS-veilederen i henhold til implementeringsplanen for PALS. NUBU vil forestå opplæring og veiledning av PALS-veiledere. Opplæringen av PALS-veiledere foregår over ett år (juni – juni) og det blir gitt veiledning i opplæringsåret av kvalifisert PALS-mentor. PALS-veiledere må få avsatt tilstrekkelige økonomiske og tidsmessige ressurser for å kunne forestå den direkte opplæringen/veiledningen av skoler og til deltakelse i undervisning og veiledning i regi av NUBU. Som en forutsetning for å opprettholde kompetansen som PALS-veileder forplikter arbeidsstedet seg videre til å legge til rette for at veilederen etter avsluttet opplæring deltar i vedlikeholdsveiledning, deltakelse på den nasjonale PALS-konferansen som arrangeres hvert andre år eller en regional PALS konferanse samt den årlige nasjonale veiledersamlingen.

Arbidsstedet forplikter seg til å legge til rette for at kommunens PALS-veiledere kan tilby opplæring av flere skoler i kommunen som senere ønsker å delta i PALS. Det bør også legges til rette for å utnytte PALS-veilederens kompetanse i et interkommunalt samarbeid etter avtale der dette er aktuelt. Arbidsstedet forplikter seg til å sette av tilstrekkelig tid til veilederen etter endt opplæring av skolen til å forberede, organisere og delta i nettverkssamlinger mellom PALS-team fra kommunens skoler eller i interkommunale nettverkssamlinger mellom PALS-team. Det holdes minimum fire nettverk i året av 3-4 timers varighet per gang. Videre at veilederen får satt av noe tid til å følge opp PALS-skoler over kortere perioder dersom de har behov for vedlikehold eller veiledning etter endt opplæring.

PP-tjenesten skal være representert i skolens PALS-team. Det innebærer deltakelse i de månedlige møtene for å følge skolens forebyggende innsats, samt utvidet samarbeid om tiltak for enkeltelever på selektert og indikert nivå i henhold til opplæringsmodellen.

3.4 For TIBIR-kommuner

NUBU er også ansvarlig for utvikling, kvalitetssikring og implementering av kommuneprogrammet *Tidlig innsats for barn i risiko* (TIBIR). Dersom kommuner som implementerer PALS også er TIBIR-kommuner, må det framgå i de respektive implementeringsplaner hvordan samhandling skal foregå. Sentrale punkter er:

- PALS-veileder er representert i kommunens TIBIR-implementeringsteam
- kommunens TIBIR-koordinator inviteres inn til samarbeidsmøter med PALS-team
- TIBIR- og PALS-tiltak for enkeltelever koordineres (selektert- og indikertnivå)

4 Skoleeier – støtte og oppfølging

Skoleeier skal gi faglig og administrativ støtte til implementeringen av PALS. Det omfatter prioritering av nødvendige ressurser og støtte til forankring/utvikling av kompetanse i skolene over tid.

Skoleeier skal oversende kopi av intensjonsavtalen til alle skolene som deltar i PALS. Det gjelder også for fremtidige PALS-skoler. PP-tjenesten skal også ha kopi av intensjonsavtalen.

Skoleeier skal ha årlige samtaler med skolene om implementering av PALS og utviklingen av skolens læringsmiljø, samt innhente rapporter om skolens resultater i arbeidet. NUBU har utviklet en rekke verktøy som skolene, veiledere og skoleeier bør sette seg nøye inn i for dette formålet, to sentrale er:

1. SWIS (www.swis.no), er et internettbasert informasjonssystem for innhenting, innlegging, oppsummering, rapportering og bruk av informasjon fra hendelsesrapporter om negative hendelser i skolens miljø for å forbedre skolens mulighet til å utvikle et trygt og effektivt læringsmiljø..
2. «Sjekkliste A – de ansattes egenvurdering». Rapporten ser på status for implementeringen av PALS knyttet til fire hovedområder:
 - a. Skoleomfattende områder
 - b. Fellesområder utenfor klasse- og undervisningsrom
 - c. Undervisnings- og klasseromssystem
 - d. Individuelle støttesystem.

Skoleeier skal vurdere kommunes samlede behov for implementering av PALS. Skoleeier skal sørge for god informasjon om PALS til aktuelle kommunale samarbeidspartnere og til politisk nivå i kommunen. Det oppfordres til en integrert kommunal innsats for forebygging og reduksjon av elevenes problemutvikling.

Skoleeier skal hvert tredje år gjennomføre et revisjonsmøte, som er en vurderingssamtale sammen med NUBUs representanter, PALS-veileder og dennes leder og rektorer ved PALS skoler i kommunen. Her vurderes status på implementeringen og fornyelse av intensjonsavtalen for tre nye år med fokus på vedvarende innstas for et godt psykososialt læringsmiljø. Det er en forventning fra NUBU sin side at intensjonsavtalen fornyes for å oppnå gode resultater, da god implementering vanligvis tar minimum 3-5 år.

Dersom PALS-veilederen slutter innenfor perioden som dekkes av intensjonsavtalen, må skoleeier sammen med skolen finne en erstatter som deltar på første mulige veilederopplæring.

5 Hva NUBU skal levere

- Opplæring til kommunal PALS-veileder(e) gjennom fire opplæringsseminar av totalt 9 dager (12 000,- for første veileder, 6 000,- for påfølgende veiledere).
- Individuell veiledning gjennom første opplæringsår ca. 8 ganger a 1 time.
- Etter opplæringsåret foregår veiledning i grupper med andre veiledere, ca. fire ganger i året a 3-6 timer per gang (2 500,- i årlig veilederavgift).
- Faglig oppdatering for veilederne gjennom årlig fagseminar (ingen seminaravgift for veiledere).
- Faglig oppdatering hvert andre år for skoler, veiledere, PPT og skoleeier gjennom nasjonal PALS-konferanse (ingen konferanseavgift for PALS-veiledere).
- PALS-håndbok modul 1 (ca. 450,- per stk.). Håndbøkene kan lastes ned fra NUBU sine nettsider vederlagsfritt.
- Tilgang til sjekklister for implementering digitalt (ingen avgift).
- Tilgang til SWIS (regulert gjennom egen avtale).
- Tilgang til internsider på www.nubu.no for PALS-team og PALS-veiledere med diverse materiell (ingen avgift).

Dato:

For NUBU

Signatur

Frode Heiestad e.f.

Spesialrådgiver

For kommune

Signatur

Navn trykte bokstaver

Kommunalsjef barn/oppvekst

Skole- el oppvekstsjef barn og unge